

Telegraful Român

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

Abonamentul:

Pe un an 24 coroane.

Pe șase luni 12 cor. — Pe trei luni 6 cor.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor, după învoială

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Dela fundațiunea GOZSDU

Nr. 79.

CONCURS

Pentru conferirea de burse din fundațiunea Gozsdu pe anul școlar 1918/19 la universități, facultăți, școli superioare, și școli medii, se publică următorul concurs:

1. Concurentul să documenteze cu documente originale sau autenticate de notar public:

a) că este fiu de cetățean ungur și aparține bisericii ortodoxe române, spre care scop se recere extrasul din matricula botezătorilor, provăzută cu clauzula parohului concernent, că și de prezent aparține bisericii greco-orientale române;

b) că studiază la vre-un institut public de învățământ din patrie, spre care scop studenții dela școlile medii să prezinte atestatul școlar despre sporul în studii în anul școlar 1917/1918, iar cei dela universități și facultăți indicele despre toate semestrele ascultate până acum;

c) că averea proprie a părinților nu e de ajuns să acopere toate cheltuielile împreunate cu studiul, spre care scop să producă atestat dela dirigătorul politic concernent. Atestatul să cuprindă date pozitive despre această avere și să fie subscris de protopopul concernent.

2. Dacă concurentul a întrerupt studiile, să producă atestat oficios despre ocupațiunea și despre purtarea sa morală în cursul intervalului de timp, când n'a cercetat studiile.

3. Concurentul să arate în petițiune specialitatea la care, și locul unde voiește să continue studiile, precum și aceea, dacă folosește și altă bursă.

4. Cu ocaziunea conferirii bursei vor fi preferați tineri cari își aleg carierele practice, a căror îmbrățișare este mai mult reclamată de urmările dezastruoase ale războiului, așadară tinerii, cari se înscriu la facultăți pentru științele economice, la școli superioare de industrie, la academii de comerț și agronomie, veterinară etc.

5. Doi frați nu pot beneficia în același timp de bursă și din motivul acesta nici un petent, care e frate cu vre-unul din bursierii actuali ai fundațiunii, nu va fi împărțit de stipendiu.

6. Bursele pentru străinătate se acordă numai pe lângă obținerea concesiunii ministeriale.

7. Petițiunile defectuos instruite sau sosite după termen, nu vor fi considerate.

8. Concurentul să indice în petițiune locul și poșta ultimă, unde este a i se trimite rezoluțiunea reprezentanței.

9. Petițiunea instruită cu toate documentele susamintite este a se adresa către reprezentanța fundațiunii Gozsdu și a se trimite la cancelaria fundațională în Nagyszeben, Strada Fleischer Nr. 45, până la 18/31 Iulie 1918.

10. Spre orientare se observă, că din fundațiunea Gozsdu numai tineri pot beneficia de burse, deci petițiunile elevilor nu vor fi luate în considerare.

Toți bursierii actuali sunt poftiți ca până la termenul menționat să arate rezultatul studiilor din anul școlar 1917/1918, căci altcum li se va sista bursa, respective ajutorul de care au beneficiat până acum.

În adresa de justificare să se arate numărul rezoluțiunii prin care li s'a votat bursa pe anul școlar trecut.

Bursierii aflați în serviciu militar sunt recercați a produce pe lângă indexul, respective atestatul despre studiile făcute până acum, și atestat de serviciu dela autoritatea militară concernentă, din care să se facă evident timpul petrecut la armată, deci nu e destul dacă se constată, că de prezent sunt în serviciu militar, ci e necesar să se indice de când au intrat sub drapel.

Cu ocaziunea înaintării petițiilor de justificare, aceia dintre bursierii vechi, cari sunt militari și au obținut concediu pentru continuarea studiilor întrerupte, au să dovedească rangul primit la miliție și beneficiile date de erariul militar pe timpul studiilor universitare.

Din ședința reprezentanței fundațiunii Gozsdu, ținută în Budapesta, în 16/29 Martie 1918.

Vasilie Mangra m. p.,
arhiepiscop și mitropolit.

Dr. Gheorghe Comșa m. p.,
secretar.

Evoluția ideii naționale

Dintr-o serie de cinci articole de însemnătate deosebită, despre evoluția ideii naționale, articole datorite scriitorului Dr. G. Supka, și apărute în ziarul *Világ* (Nr. 116—118, 120 și 121) publicăm, pe cât ne permite spațiul, rândurile de mai la vale:

I

Nu există astăzi om cu scaun la cap, care să nu admită ideea evoluției la toate aparițiile naturii, prin urmare și la produsele minții omenești.

Astfel nici ideea națională nu poate rămâne neschimbată în forma și conținutul său, cu atât mai vartos că ființa ei se întemeiază pe fapt ce se petrece; iar principiul fundamental al faptului petrecut (și al istoriei) este — după Ranke — mișcarea: «Geschichte ist Bewegung». Altă este ideea națională în epoca formării statului, și altă este atunci, când statul se află în deplina sa dezvoltare.

Nu mai trebuie dovedită nici împrejurarea, că ideea națională stă în legătură strânsă nu numai cu structura internă a națiunii sau a statului, ci și cu influențele externe, care determină viața de stat. Aceleași puteri, care cercuesc mișcarea istoriei, înău-resc și asupra dezvoltării ideii naționale. Și dacă nu se poate tăgădui de

o parte, că în istoria omenirii ideile au influență hotărâtoare, de altă parte este sigur și aceea, că până astăzi foarte puțini oameni — cu deosebire în istoria Ungariei — au luat în seamă puterile geografice-economice, pe care se bazează istoria unei națiuni și valorile ideale, ce rezultă din această istorie...

Orce deraliere economică universală însemnează câte o nouă fază în desfășurarea ideii naționale. Bună oară, cu inaugurarea politicii imperialiste la romani, și dreptul civil roman (va să zică expresiunea juridică a ideii naționale romane) a dobândit altă și altă întindere.

Cine ar cuteza să tăgăduiască faptul, că războaiele napoleonice, purtate în scopuri curat economice, n'au avut totodată cea mai puternică înrăurire asupra evoluției ideii naționale?

Cu neputință ar fi, ca războiul universal de astăzi, care sgudue un șir întreg din continentele pământului nostru, să nu influențeze în același timp și asupra desfășurării ideii de naționalitate. *Tittoni*, ambasadorul dela Paris al Italiei, declarase în primăvara din 1916, că «problemele ce se vor ivi după război, vor fi mai grozave, decât problemele războiului».

Din cele spuse mai sus urmează, că evoluția ideii naționale avem să o cercetăm din două puncte de vedere: 1. ca *problemă a naționalităților* în același stat, și 2. în raport cu *internationalismul*.

Deslegarea acestor două probleme este hotărâtoare asupra sorții Ungariei din secolul al 20-lea: rezolvirea lor corectă sau necorectă va avea efect necondiționat asupra întregii ființe de stat.

II

Burke († 1797), bărbat de stat englez, scrie undeva: «War suspends the rules of moral obligation». (Războiul taie căile îndatoririi morale).

Cu toate acestea trebuie să ne luăm sarcina acum *en pleine guerre* (în toiul războiului) de a privi în față problema naționalităților, și anume: în mod obiectiv, fără a ne lăsa înrăuriți de întâmplările războinice.

Problema naționalităților — după a noastră părere — se poate concentra în trei axiome.

Prima: Integritatea deplină și perfectă a statului politic, ceea ce este identic cu respingerea oricărei idei de iredentă. La spatele iredentelor se adăpostesc totdeauna năzuințe imperialiste: acestea le osândim, ori de unde ar veni. Trebuie să ținem la integritatea statului politic, nu din considerațiuni istorice sau de rasă, ci din alte două motive, mai adânci decât acestea. Unul este faptul, că forma de concentrare socială este pretutindenea încă tot statul politic național; iar al doilea este situația geografică a țării.

A doua axiomă conține dreptul indiscutabil al naționalităților de a-și desfășura cultura în limba lor maternă.

Este cu desăvârșire imposibil a compromite, prin chestiunea limbii, gradul mai mare sau mai mic de alipire către ideea de stat. Unul dintre înaintașii familiei mele, *George Fleischhacker*, primar neamț în Eperjes, osândit de tribunalul de sânge al lui *Caraffa**) a știut să moară pentru cauza ungurească, — deși era neamț. Și celce în tribunalul acesta votase — din servilism — pentruca acela să fie pedepsit cu moarte, fusese deputatul dela *Sáros, Megyeri*, — deși era ungur. Tot așa, *Octavian Goga* în cursul războiului de acum cu România, s'a dovedit unul dintre contrarii noștri cei mai primejdioși, deși era membru al societății *Petőfi*. Este lucru în de obște știut, că așa numiții agitatori ai naționalităților din Ungaria vorbesc cu toții excelent ungurește. *Nu limba maternă, ci sentimentul formează lucrul de capetenie.*

Acest gând înțelept a condus și mintea vestitului creator al articolului de lege XLIV din 1868, când în § 17 și 18 al acestei legi zice, că statul este dator să se îngrijească pe cât se poate în institutele de învățământ ale țării, ca cetățenii ori cărei naționalități din patrie, dacă trăesc împreună în masse mai mari, să se cultive în limba lor maternă, în apropierea ținuturilor unde locuiesc; învățământul acesta, în limba maternă, are să dureze până acolo, «unde se începe studiul mai înalt academic»; se zice mai departe, că «în institutele secundare (medii) și superioare de stat, care există sau se vor înființa în teritorii unde se obișnuiesc mai multe limbi, au să se institue catedre de limbă și literatură pe seama fiecărei limbi de acolo».

În școlile noastre (ungurești) se învață opt ani limba latină, patru ani limba grecească; dar nu este o singură școală ungurească, în care maghiarilor să li se dea puțină de a învăța una din limbile naționalităților, care alcătuiesc aproape 50 la sută din populațiunea țării. Războaiele punice, sau luptele rozei albe și roșii sânt elemente importante în studiul istoriei din școlile noastre. Dar nu se consacră nici măcar un sfert de oră, ca o jumătate din cetățenii țării să cunoască individualitatea culturală a naționalităților care locuiesc între hotarele aceleiași țări. Patagonia și India orientală ne este cu mult mai bine cunoscută, decât individualitățile de stat, aflătoare în nemijlocita noastră apropiere. Și chiar dacă am presupune, că aceste din urmă ne sânt *dușmanoase*, tocmai de aceea s'ar cere să le cunoaștem; căci doar cu mult mai ușor te poți apăra de dușman, când îi știi toate părțile lui bune și slabe.

Înțelegerea reciprocă și duhul împăciuirii lipsesc din politica culturală a țării. Și în loc ca organismele statului chemate pentru control să cerceteze prezența sau absența acestui *duh*, se rătăcesc în închiziție filologică

*) În 1687. Mareșalul campestu austriac *Caraffa* este vestit pentru cruzimile sale în prigo-nirea aderenților lui *Tököly*.

seacă, ce n'are d'a face absolut nimic cu ideea națională.

Ideea națională a *Elveției* a resistat cu izbândă, tocmai de o sută de ani, proba de foc... Dacă unitatea națională elvețiană a putut suporta primejdia mai multor limbi, aceasta nu poate însemna pericol nici pentru Ungaria.

În general: principiile fundamentale ale politicii culturale maghiare corecte le-a nimerit politicianul, care zisese odată: Este cu mult mai important faptul, ca slovacul din Ungaria să simțească în limba lui slovacă spiritul din «*Hazádnak rendületlenül*», decât să injure în limba maghiară statul ungar, reprezentat în ochii lui cu jandarmi și executori.

Nu prin închiderea școalelor, ci prin deschiderea școalelor, în care se învață și limba statului, putem câștiga inimile pentru ideea de stat...

III

A treia axiomă, ce trebuie s'o statorem în problema de naționalități, este a *coeziunii economice*. Nu viclesugurile gramaticale, ci comunitățile de interese creiază dispoziția sufletească, în care se pot înrădăcina valorile ideologice ale ideii naționale...

Unitățile de popoare din statul politic ungar, dacă în urma situației lor geografice au rămas în afară de cercul intereselor economice, au rămas în afară și de înrăurirea maghiară.

Slovacii dela nord, cu râurile lor scurte ce curg repede spre Dunăre, au interese economice să-și aducă plutele către șesul Ungariei, sărac în lemne: Ei au fost — ca și astăzi — totdeauna un element de încredere al maghiarilor. Dimpotrivă, elementul românesc ardelean, înlăturat dela șesuri spre dealuri, a rămas străin de interesele maghiare economice. Românul din părțile muntoase, ca să-și susțină traiul, a fost silit să-și ducă produsele spre răsărit: în România și Basarabia. Iar păturile acestea de popor, economicește declasate, formează terenul cel mai bun pentru idei iredentiste...

Rezolvirea corectă a problemei naționalităților poate să fie servită numai prin năzuință spre coeziunea economică.

Vom continua.

Camera ungară

Contele Tisza și prim-ministrul Wekerle despre români. — Alți vorbitori și alte chestiuni interne și externe.

Un lung discurs, de aproape trei ore, a rostit, în ședința camerei din 19 l. c., contele Ștefan Tisza, după care a luat cuvântul — pentru a-i răspunde — ministrul președinte Wekerle.

Contele Tisza, în vorbirea sa, mai întâi polemizează cu contele Andrassy; după aceasta arată mai multe greșeli făcute în chestiunea alimentării publice și a administrației. Se ocupă apoi de problema naționalităților, și la sfârșit de politica urmata de contele Mihail Károlyi și aderenții săi.

Despre problema naționalităților din Ungaria, și în special a românilor, contele Ștefan Tisza zice următoarele:

Convingerea mea este, că cetățenii nemaghiari ai statului ungar trebuie împărțiți nu numai de egalitatea drepturilor, ci și de *tratament plin de iubire*; de altă parte agitația națională, îndreptată împotriva unității statului și a caracterului său național, are să fie întimpinată cu cea mai mare asprime. La timpul său am intrat în pertracții, — atât ca particular, cât și ca ministru președinte, — cu politicianii români din Ungaria. Afirmarea, că aceste pertracții s'ar fi urmat sub înrăurirea politice externe, este cu totul greșită. Oratorul a avut intențiunea serioasă, să desarmeze agitația naționalistică, și să producă o astfel de lămurire a ideilor, ca și cei ce agitează pentru un program naționalistic, să renunțe la programul acesta și să se pună fără rezerve în serviciul vieții publice ungare. Dacă încercarea n'ar reuși, vorbitorul era decis să păsească energic și cu cele mai întinse mijloace în contra acelora,

cari agitează pentru năzuințe separatiste. (Aprobări vii). A fost sau n'a fost corectă politica aceasta a înțelegerii, acum n'o discută; crede însă că a fost corectă. Acum, de când cu războiul, cunoaștem planurile cehilor și sentimentele românilor: Știm bine ce a voit România în Ardeal, și știm foarte bine ce voiesc cehii în Ungaria nordică; prin urmare va trebui, ca pe viitor să facem, prin măsuri draconice, cu nepuțință asemenea uneltiri. Aici nu este de ajuns înăsprirea generală a codului penal ungar, ci trebuie să se introducă în legi dispoziții de *natură politică și polițială*. Guvernului ungar trebuie să i se dea mijlocul de a putea pune mână pe întreprinderile culturale și economice ale nemaghiarilor, dacă tendința lor politică este înverdată. Vorbitorul știe, că foarte mulți sârbi sânt buni patrioți; tocmai în interesul acestora nu trebuie să se facă o politică de ignorare, ci mână în mână cu danșii. Organismul bisericesc sârb, trebuie regulat pe calea legislațiunii, pe lângă asigurarea autonomiei acestei biserici, în înțelegere cu episcopatul său și cu elementele patriotice ale populațiunii sârbești. Problema cea mai însemnată, cu privire la români, este creșterea *învățătorilor și a preoților*. Aprobă statisticarea școalelor, dar nu crede că este o idee fericită a înființa numai școale de stat. Ministrul de culte, silit de împrejurări, va trebui să numească învățători și de aceia, cari nu cunosc limba poporului din comună; iar aceasta va fi o mare și fatală greșală; de oarece învățătorii, ca să dobândească rezultat îmbucurător, nu neapărat să știe limba maternă a poporului. (Aprobări vii). Cu raport la preoțime, Apponyi n'a fost tocmai norocos, căci n'a luat în seamă arhieriei români, de a căror patriotism nu ne putem îndoi. Vorbitorul ține, că a greșit Apponyi și atunci, când a trimis *comisari de ai guvernului la sinoadele eparhiale*: Dacă se ivește necesitatea de a-i trimite, nu este în contra; dar a delega fără motiv comisari la sinoade, înseamnă șicanare, — iar aceasta, mână apa la moara agitatorilor, și ne înstrăinează populațiunea română cu sentimente patriotice. Guvernul ungar poate să deslege chestiunea aceasta în sinceritate și în bună înțelegere cu elementul român patriotic. —

În aceeași ședință, luând cuvântul ministrul președinte Wekerle, a zis în chestiunea românească următoarele:

Sânt și eu de părerea că, în ceea ce privește problema naționalităților, este necesară revizuirea codului penal. Considerăm pe nemaghiari ca cetățeni la fel cu maghiarii și le acordăm aceleași drepturi, atât politice, cât și economice. Dar cerem, ca nemaghiarii să nu manifeste năzuințe separate, nici politice, nici economice. Vestește, că în curând va înainta proiectul despre introducerea gradată a *poliției de stat*. În ceea ce privește creșterea învățătorilor, nu consimte într-o parte cu antevorbitorul. *Creșterea de învățători și de preoți trebuie să treacă în mâna statului*. Prim-ministrul zice, că statisticarea de școale trebuie executată în *măsură mai mare*, de cât o arată Tisza. Aceasta, după părerea sa, nu înseamnă apăsarea naționalităților; căci și în școalele ce se vor statifica, are să se propună în *șasele* (l) ore limba maternă a elevilor... Despre comisarii guvernului, trimiși la sinoadele eparhiale de fostul ministru de culte, susține și acum, ceea ce a spus la altă ocazie, că adecă guvernul are dreptul și datorința de a supraveghea toate confesiunile din țară.

În ședința de după amiază, începută la ora 4, deputatul Béla Kun face critica mai multor ordonanțe de ale guvernului, excepționează indeosebi ordonanța privitoare la recivirarea secerișului.

De afaceri sociale se preocupă vorbitorul următor, *Preszly*, și pretinde, în legătură cu problema alimentării, să se urce cvota de cap.

Contele Iuliu Andrassy polemizează întâi cu Tisza; apoi vorbește despre chestiuni externe: alianța cu Germania, pacea și războiul, problema polonă și slavă de sud.

Urmează interpelări, care durează până la ora 9 $\frac{1}{4}$ seara.

Desbaterea asupra indemnității bugetare se urmează în *ședința din 20 Iunie*, deschisă la 10 $\frac{1}{2}$ înainte de amiază.

Deputatul *Urmánczy* accentuează unele nedreptăți, de care zice că suferă elementul maghiar în armată.

Ladislau Fényes combate ideea adâncirii alianței cu Germania, deoarece prin această adâncire se primejduiește neatrănarea politică și economică a Ungariei. Trebuie să se stăruiească la pacea fără ane-xiuni, dela care Germania și, sub înrăurirea ei și monarhia, începe să se abată. Despre *români* zice, că dacă s'au ivit cazuri de trădare de patrie cu prilejul invaziunii României, vina o poartă — contele

Ștefan Tisza (l) cu politica sa. Școalele toate trebuie prefăcute în școale de stat. Mai vorbește despre abuzuri, paname și imigrarea galițiană, care este una din cauzele de căpetenie ale scumpirii traiului. De altfel primește proiectul.

Baronul Albert Kaas atinge lucruri de economie și industrie, iar deputatul George Platthy atrage atențiunea ministrului de interne asupra stărilor de siguranță publică în comune.

Ședința se întrerupe la 2 ore și se continuă la 4 $\frac{1}{4}$ d. a.

George Platthy își urmează discursul și vorbește despre politica de proprietăți. Pământul să aparțină aceluia, care trăește din pământ, dar nu al aceluia, care face dintr'insul speculă. Desvoaltă apoi necesitatea teritoriului vamal independent.

Iuliu Lakatos constată, că în cursul războiului guvernul n'a pregătit niciodată *bugetul*, și cere ca bugetul să fie înaintat parlamentului de urgență.

Urmează la cuvânt contele Mihail Károlyi... care spune, că deoarece ministrul președinte Wekerle nu s'a ținut de angajamentul luat de a păstra neștirbite punctele de căpetenie ale proiectului electoral prezentat de Vázsonyi, guvernul actual trebuie să-și revocă proiectul modificat, sau să se *retragă dela putere*.

Răspund ministrul Wekerle și Szterényi.

Deputatul Al. Giesswein se ocupa de alimentarea publică, de colonizarea invalizilor, și de afaceri școlare, bisericești, externe și sociale. «Contele Ștefan Tisza, — zice oratorul, — în discursul său de ieri a luat în apărare autonomia bisericii sârbești și a celei românești, și a combătut guvernul că de ce a trimis comisari la sinoadele românilor; dar nu s'a pomenit cu nici un cuvânt, că *aceștia* (românii și sârbi) *au autonomie*, iar nouă, romano-catolicilor, nu ni se dă autonomie».

Ședința se ridică la 8 $\frac{1}{2}$ ore seara.

Ziua de 21 Iunie 1918 este, conform regulamentului, ultima zi pentru desbaterea indemnitațiilor. Oratorii n'au dreptul de a vorbi mai mult de câte o jumătate de oră.

Ședința se deschide la 10 și jumătate ore înainte de amiază. În prima jumătate de oră a vorbit Zoltán Meskó (din partidul lui Bizony), care nu primește proiectul. Face propunerea, ca în comisiunea de incompatibilitate să se nimicească mandatele deputaților Ladislau Hámori și Emeric Ivánka (compromiși în afaceri de uzură etc.)

Urmează la cuvânt Carol Huszár, ministrul de justiție Töry, Aladár Balla, Ludovic Szilágyi, ministrul de honvezi baronul Szurmay, Ioan Novák, și ministrul de finanțe Popovics, care declară că *cvota de cap* va rămâne și mai departe cum a fost până acum, ba se va și urcă, dacă recolta va fi mulțumitoare.

Ședința se ridică la 2 ore și se re-deschide la 4 și un sfert după amiază.

A luat cuvântul, între alții, deputatul Ștefan C. Pop, exprimându-și neîncrederea față de guvernul, care nu aduce dreptul electoral democratic. Condamna politica de naționalități a guvernului. Problema aceasta nu se poate rezolvi cu legea penală, ci cu buna înțelegere. Nu primește proiectul.

Margravul George Pallavicini dorește, ca guvernul să pună cât mai de grabă la ordine zilei tratatul de pace cu România.

La ora 8 seara prezidentul Simonsits închide discuția. Camera votează și primește proiectul în general și în special.

Proxima ședință se anunță pentru Marți, în 25 Iunie. La ordinea zilei: A treia citire a proiectului de indemnitate, și desbaterea asupra *proiectului de reformă electorală*. Ședința se ridică la ora 8 și jumătate.

Știrile războiului

Din comunicatul oficial dela 22 Iunie: Dușmanul, pe frontul italian, a pierdut în lupte aeriene și în focul bateriilor noastre de apărare: 42 *aeroplan*e și 4 baloane captive. Numărul prizonierilor s'a ridicat la 40 de mii; între aceștia se găsesc câțiva legionari *cehi-slovaci*, cari au fost puși imediat în fața tribunalului marțial.

Ploi mari, aproape zilnice, anunță comunicatul din 23 l. c. Teritor intins, pe șesul venețian, stă sub apă. Transportul de provizii și muniții, pentru soldații dela front, este împreunat cu cele mai mari greutate.

Comunicatul oficial din 24 l. c. În urma revărsărilor de ape și a timpului nepriincios, am evacuat unele locuri de pe țărmul drept al Piavei, precum și dealul Montello, fără ca mișcările noastre să fie observate de italieni.

Comunicatul din 25 l. c. anunță earăș lupte înverșunate între Asiago și Piave. Din 15 Iunie până acum, italienii *au pierdut*

peste 50 mii prizonieri, între cari mai mult de 1100 ofițeri. Pierderea dușmanului se poate evalua la cel puțin 150 mii de oameni.

Pe fronturile din Franța situația este neschimbată.

Situația în Rusia. Contrarevoluționarii și cehii au resturnat domnia bolșevikiană în *Siberia apuseană*. Orașele Omsk, Samara și Novo-Nicolaevsk sânt ocupate de cehi. Un guvern provizor siberian a trimis vorbă către sfatul comisarilor la Moscova, că Siberia este gata să trimită grâu în Rusia, dar numai așa, dacă sfatul comisarilor poporului nu va lua măsuri militare împotriva Siberiei. *Lenin*, într-o proclamație adresată *cătră toți*, respinge oferta siberiană și spune, că trupe rusești se află în marș spre Siberia, și că imperialiștii ruși, cehi și francezi nu vor izbuti să biruească prin foame revoluția rusească. După părerea lui *Lenin*, cehii sânt sprijiniți prin financieri englezi și francezi.

La Nr. cons. 272 Plen.

Circular

cătră onorații membri, preoți și mireni, ai sinodului ordinar și extraordinar-electoral al protopresbiteratului gr. or. român al Iliei.

Esmis prin decisul Preavenementului Consistor arhiepiscopalean dto 25 Ianuarie a. c. Nr. 10,016/917, a convocă și conduce sinodul protopresbiteral înmulțit al tractului Iliei, pentru alegerea de protopresbiter, conform dispozițiunii cuprinse în §-ul 15 din regulamentul pentru procedura la alegerea de protopresbiter, prin aceasta *convoc* pe onorații membri preoți și mireni ai sinodului protopresbiteral ordinar și înmulțit al tractului Iliei la *sinodul electoral*, ce se va ține în parohia centrală Ilia, Joi, în 5/18 Iulie a. c. la 11 ore înainte de amiază, în biserica parohială.

Serviciul divin, dimpreună cu chemarea Duhului sfânt, ce va premerge actului alegerii, se va celebra în aceeași zi la 9 ore a. m. în biserica parohială, la care deasemenea sunt invitați a participa toți onorații membri ai sinodului protopresbiteral electoral.

Sibiu, 12/25 Iunie 1918.

Dr. Eusebiu R. Roșca,
comisar consistorial.

Unirea Basarabiei la patria-mamă

— Răspuns la un protest —

Guvernul din Ucraina protestând în contra unirii Basarabiei cu România, guvernul român a dat răspunsul, în care se expune starea reală a chestiunii basarabene. Eată nota guvernului român, trimisă în copie miniștrilor acreditați pe lângă statele neutre:

Guvernul român primind, din partea guvernului ucrainean, o comunicare a rezoluțiunii Radei Centrale, din ziua de 23 Aprilie curent, are onoarea să transmită guvernului ucrainean următorul răspuns:

I. Guvernul român se socoate dator să arate, că Basarabia n'a fost anexată de România, precum afirmă nota ucraineană, ci că s'a unit cu *patria-mamă*, în puterea unui vot exprimat aproape în unanimitate de către «Sfatul Țării», adunarea națională și legiuitoare a republicii moldovenești din Basarabia.

Adunarea aceasta emană dela voința națiunii, așa că are aceeași obârșie ca și Rada, Centrala ucraineană, reprezentând deci întocmai ca Rada, o putere suverană, care îi dă dreptul să ia hotărâri definitive și deopotrivă de însemnate pentru popoarele din Basarabia, ca hotărârile luate de Rada pentru popoarele din Ucraina.

Toate naționalitățile din Basarabia fiind reprezentate în «Sfatul Țării», în raport negreșit cu importanța lor numerică, minoritățile trebuie să se supue, ca în orice adunare deliberativă, majorității. Guvernul român socoate că, în republica democratică a Ucrainei, nimeni nu va tăgădui principiul acesta.

De altmintearea, e de observat că «Sfatul Țării» a fost ales în mod liber, și anume într'un timp când nu era deloc vorba de unirea Basarabiei cu România.

II. Nu este la cunoștința guvernului român, că ar exista în Basarabia vreo re-

giune unde populația să fie declarat, că este ucraineană și să fie cerut să fie alipită de Ucraina.

Afară de aceasta, e evident că nu e de ajuns ca o populație să se declare ucraineană pentru ca să și fie în realitate, iar guvernul român este convins, că nu este nici în intențiunea Radei Centrale, nici în intenția guvernului ucrainean să stărneasă și să întrețină în Basarabia agitațiuni și mișcări ale minorităților diferitelor naționalități împotriva mării majorități românești.

Guvernul român crede de datoria sa să atragă luarea aminte a guvernului ucrainean asupra faptului, că Ucraina însăși e un stat, care cuprinde diferite naționalități, ce se află în minoritate față de majoritatea ucraineană, — ceace este în tocmai cazul cu Basarabia și cu majoritatea românească.

Mai este un fapt netăgăduit, că dincolo de Nistru se găsește o numeroasă populație română, asupra căreia Basarabia românească și prin urmare România de astăzi, ar putea să invoace drepturi la fel cu acelea pe care Ucraina le revendică cu privire la rutenii din Basarabia.

III. E de semnalat că Rada, exprimându-și nouăle sale pretențiuni, a pierdut din vedere că cu prilejul păcii din Brest-Litovsk, Ucraina n'a afirmat niciun drept, fie asupra teritoriului, fie asupra populației Basarabiei, socotită prin ea însăși ca un stat cu desăvârșire deosebit, de care o desparte Nistru, care pururea a fost vechea frontieră a Moldovei și a provinciei rusești basarabene după 1812, și este regretabil că astăzi politica republicii democratice a Ucrainei pare îndreptată spre cuceriri, pe care nu le îndreptătesc nici istoria trecutului, nici principiile de drept. Într'adevăr, Basarabia este, din punctul de vedere istoric și etnic, o țară română, care s'a ținut de coroana Moldovei, dela alcătuirea acestui principat în veacul al XIV-lea până în ceasul, când Rusia țaristă ni-a răpit-o în 1812. Nu e de admis, ca răpirea aceasta să continue, în total sau în parte, contra ori cărei dreptăți.

IV. Guvernul român roagă guvernul Ucrainei să binevoiască să-și aducă aminte, că în ziua de 19 Ianuarie 1918 i-a declarat generalului Coandă, care a fost acceptat la Kiev ca delegat al României, că guvernul democratic nu se împotrivesc, ca Basarabia să se unească cu România, dacă așa e voința ei, și că, mai mult, va da concursul ei acestei uniri.

De fapt, pentru guvernul român chestiunea a și fost definitiv deslegată prin votul legal din 27 Martie (9 Aprilie) al «Statului Țării», vot care a servit de baza decretului Maestăii Sale Regelui României, prin care s'a declarat uniunea indisolubilă a celor două țări. De aceea guvernul român va lua la rândul său, după pilda guvernului ucrainean, toate măsurile de care dispune, pentru ca chestiunea Basarabiei să fie considerată ca rezolvată pe vecie.

V. Din tot ce precede, rezultă că guvernul român nu poate să accepte protestările Radei Centrale împotriva unui sistem de represalii și de violare a drepturilor naționalităților ce locuiesc în Basarabia.

Nu poate fi vorba de represalii. România și Basarabia n'au avut prilejul să exercite nici un fel de represalii. Dar este cu desăvârșire inexact, că s'ar fi săvârșit în Basarabia măcar un singur act de violare de drepturi. Afirmațiunea aceasta, atât de puțin precisă, cu regret trebuie s'o constatăm, nu se întemeiază pe nimic serios și nu poate să izvorască decât dela persoane, care au avut interes să inducă în eroare Rada Centrală și guvernul ucrainean.

Guvernul român s'a simțit foarte fericit, că a putut exprima, prin mijlocirea d-lui ministru al afacerilor străine, d-lui Galip, care s'a prezentat în numele guvernului Ucrainei, dorința ce o are de a întreține raporturile cele mai prietinoase cu noul stat vecin. Aceasta pe temeiul sentimentului de care e pătruns, că noua republică democratică a renunțat la sistemul vechiului imperiu rusesc de a nesocoti drepturile celorlalte națiuni, de îndată ce aceste drepturi nu erau conforme intereselor și scopurilor sale.

Fie îngăduit guvernului român să creadă, că protestările Radei Centrale nu vor avea să i schimbe întru nimic sentimentele sale, și că România va putea să așeze în curând și să întrețină deapauri legăturile de prietenie, ce trebuie să domnească între cele două popoare vecine, care vor avea pe viitor multe interese comune.

Ministru al afacerilor străine:

C. C. Arion.

Știrile zilei

Recolta. Foaia oficială a publicat ordonanța ministerială cu privire la recvirea recoltei. Conform ordonanței, cerealele se declară recviate îndată dela treerat. Producătorul este dator să-și anunțe autorităților începerea treerului, și să arete (pe tipărituri anume) cât grâu, secară, hrișcă, orz, ovăș etc. a treerat în 1918. — Cvota de cap se va satori prin o nouă ordonanță.

Examen de maturitate. În 19 Iunie n. s'a ținut examenul de maturitate la gimnaziul gr. or. român din Brașov, fiind prezident comisarul consistorial, părintele asessor *Matei Voileanu*, ear reprezentant al ministrului de culte și instrucție publică, dl consilier ministerial *Dr. P. Ionescu*. S'au înfățișat la examen 7 candidați. Din aceștia s'au declarat maturi cu foarte bine: *Livia Moșoi* și *Mihai Iacob*; cu bine *Ioan Medrea* și *Dorin Pavei*; *maturi*: *Gheorghe Cornean*, *Victor Giurgiu* și *Caius Olariu*.

Alegere de deputat. În cercul electoral din Sebeșul săsesc s'a ales deputat în cameră profesorul universitar din Budapesta *Dr. Iosif Illés*, candidatul partidului popular săsesc. Alegerea s'a făcut cu unanimitate de voturi.

Înghet în Iunie. În comitatul nostru a nins în săptămâna aceasta nu numai la munte, ci și pe înălțimile din apropierea Sibiului. După o ploaie bogată, aerul s'a răcorit atât de mult, încât în unele locuri a înghețat. Din părțile brașovene se vestesc ninsori.

Prețul cartofilor. S'au satorit prețurile pentru cartofi timpurii cu 60 coroane de 100 kilograme, și 80 fileri de 1 kg.

Turburări în Ucraina. Din Ucraina se anunță, că transportul de bucate întârzie din cauza stărilor anarhice care domnesc acolo. Omorurile și furturile sânt la ordinea zilei. În orașul Poltava și acum se mai află arme la locuitori. În guvernamentul Cernigov ordinea este susținută de trupe germane și ucrainene. În Volhinia sânt zilnice omorurile și furturile îndreptate împotriva proprietarilor de pământ.

Steagurile și îmbrăcămintea. Un ziar din Germania se ocupă cu lipsa de postav, și în genere cu lipsa materialului de îmbrăcăminte, și este de părerea, că *steagurile* ar putea fi întrebuințate ca material de haine. Nici după cele mai mari învințgeri — zice foaia germană — nu se mărește bucuria populației prin arborarea drapelului. Precum ne-am deprins cu lipsa de clopote, așa ne putem împăca și cu lipsa steagurilor.

Intru pomenirea lui Dimitrie Birăuțiu. Doamna văduvă Hortensia Birăuțiu și fiică sa, d-șoara Silvia Birăuțiu, s'au hotărât să facă intru pomenirea de curând răposatului Dimitrie Birăuțiu două *fundățiuini* și o *do-națiune*. Și adevă:

1. Fundațiunea Dimitrie Birăuțiu de două mii coroane, din care să se dea câte un ajutor anual de 100 cor. unui băiat român, care se dedică tipografiei. Fundațiunea se administrează la Asociațiune.

2. Fundațiunea Dimitrie Birăuțiu de două mii coroane, administrată de fundațiunea pentru ajutorarea zărilor români din Ungaria, pentru a da premii anuale de câte 100 cor. pentru lucrări literare și culturale cu anumite subiecte.

3. O donațiune de una mie coroane pentru masa studenților dela școalele brașovene, în scop d'a se ajuta în tot anul cu câte 50 cor. un elev sărac din familie țărănească sau de meseriași români.

Moartea unui om de 116 ani. În zilele acestea a răposat în Oradea-mare cel mai bătrân locuitor al orașului, Iuliu Lukács, în vârstă de 116 ani.

Noul ministru prezident bulgar. Alexandru *Malinov* a mai fost ministru prezident în anii 1908 — 1911. De astădată a compus guvernul din democrați, partizani ai lui Gheșov, democrați radicali și agrari. *Malinov* a contribuit mult la cimentarea legăturilor între Austro-Ungaria și Bulgaria. Pe timpul anectării Bosniei și Herțegovinei s'a întâlnit adeseori cu ministrul de externe Aerenthal. Atunci s'a întâmplat, că Franța voia să pună condiții grave bulgarilor, cari voiau să ridice un împrumut francez; dar în urma intervenirii lui *Malinov*, Austro-Ungaria a acordat Bulgariei 100 milioane coroane împrumut.

În loc de anunțuri de logodnă. Domnul *George Stroia*, farmacist, fiul domnului *Ștefan Stroia*, protonotar comitatens pensionat din Sibiu, în loc de anunțuri despre logodirea sa cu d-șoara *Victoria Truca*,

fica parohului *Andrei Truca*, din Simeria, a binevoit a dăru 20 cor. la fondul Andrei baron de Șaguna pentru ajutorarea văduvelor și orfanilor. Pentru primos exprimă sincere mulțumite: *Vic. Tordășianu*, prezidentul Reuniunii meseriașilor sibieni.

Contribuiri pentru sanator. În scopul clădirii sanatorului pentru tuberculoși au dăruit în răstimpul dela 14 până la 21 Iunie a. c. următorii: *Frideric Czickeli* jun. 12 cor. 22 fil.; *Rudolf Schuster* 3 cor. 64 fil.; *Albert Schöfer* 4 cor. 62 fil. și 1% contribuiri benevole 83 cor. 47 fil. Direcțiunea mulțamește pentru aceste daruri.

Contribuiri se pot face și în viitor la cassa de asigurare a muncitorilor din cercul sibian. Piața Zeughoi Nr. 5 și 6.

Evreu comandant de corp în Anglia. Un ziar olandez scrie, că general-maiorul *Sir John Ionas* a primit comanda asupra unui corp de armată din Australia și a obținut rangul unui general locotenent. Acesta este rangul cel mai mare acordat până acum unui evreu în armata engleză.

Din România

— Mesagiul tronului. — Reconstruirea cabinetului. — Ratificarea păcii. — Moartea unui fost ministru.

Am publicat în numărul trecut al ziarului nostru cuprinsul discursului regal, cu care s'a deschis noul parlament român la Iași. Textul acestui discurs este următorul:

Domnilor senatori,

Domnilor deputați,

Simt, ca în totdeauna, o vie mulțumire găsindu-mă în mijlocul reprezentanților națiunii. Decurând ieșii din alegeri generale, îmi aduceți sentimentul real al țării asupra gravelor hotărâri, ce se impun chibzuinței noastre cumpătate.

Redusă la propriile sale puteri, țara a jertfit cu generozitate și patriotism înălțător floarea vitejiilor ei fii. Prelungirea însă a rezistenței armate ar fi adus sleirea până la istovire a forțelor ei, și România a încheiat pacea ce i se impune ca o condițiune de viață pentru dânsa.

Tratatul de pace va fi de îndată supus aprobării corpurilor legiuitoare, conform prescrierii constituțiunii. El impune, evident, sacrificii dureroase; dar poporul român le va cerceta cu bărbăția ce o dă percepția exactă a interesului obștesc, față de realitate. Să mulțumim însă cerului că, tocmai în acele ceasuri grele, simțul superior al neamului a făcut ca frumosul pământ moldovan, rupt din ogorul strămoșesc, să se întoarcă la țara mămă, și ca poporul basarabean să se arunce în brațele ei, pentru a-i spori puterea de muncă și încredere în viitor.

Buna primire ce au făcut acestui mare eveniment puterile cu care tratam pacea, a pregătit calea pentru restabilirea patriei noastre ca în trecut. Menținând bune raporturi cu celelalte state, vom căuta să reluăm relațiuni normale de vecinătate cu nouăle țări în formațiune.

Domnilor senatori,

Domnilor deputați,

În sesiunea ce se deschide, ministrul de finanțe nu va putea încă să prezinte un budget normal, pentru care sânt sigur că țara va consimți la sacrificiile necesare. El va va propune o serie de măsuri menite să înleznească tezaurului lichidarea sarcinilor și întâmpinarea nevoilor excepționale, cărora trebuie să le facem față.

Îndreptări adânci de adus, nu numai de ordin administrativ, dar mai ales de ordin moral, cu o remaniere a așezămintelor noastre în administrație, în justiție, în instrucțiune publică. Am încrederea, că corpurile legiuitoare vor acorda măsurile tranzitorii, oricât de radicale ar fi, care vor înlezni pregătirea și repede lor realizare.

Încununarea însă a operei domniilor voastre, va fi să fixați punctele de revizuit din constituția noastră, pentru ca în cel mai scurt timp și înainte de orice altă modificare constituțională, să ajungem la înfăptuirea efectivă a reformei agrare și la chemarea adevărată a păturilor adânci ale țării la viața politică.

Domnilor senatori,

Domnilor deputați,

Recunoscători către armată care, fără preget, și-a făcut toată datoria și înălțând cugețele noastre pentru reclădirea și împodobirea statului nostru, prin sânguință, prin cumpătare și prin jertfă, rog pe Atotputernicul să binecuvânteze lucrările Domniilor voastre.

Cabinetul Marghiloman s'a reconstruit: Ministrul de justiție *D. Drobescu*, ales prezident al senatului, este înlocuit prin numirea dlui *Mitileneu*. În locul ministrului de comerț *Meissner*, ales prezident al ca-

merei, este numit prințul *Grigorie Cantacuzino*, ear ministru de agricultură e dl *Ga-roflid*, bun cunosător al chestiei țărănești.

Discuțiuni în parlament, relativ la ratificarea păcii, nu se vor face, în considerare că modificări în textul tratatului, semnat de părțile contractante, nu se pot introduce.

Camera și senatul, după ce vor vota ratificarea propusă de guvern, se vor pregăti la discutarea chestiilor importante puse pentru desbatere.

Fostul ministru de comerț, și mai târziu director al Băncii Naționale, *Al. Radovici*, a încetat din viață la Iași. În guvernul lui Brătianu, *Radovici* fusese contra intrării României în război.

Agoniseala bănească

a „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“, în timp de 20 ani

(Urmare)

25. *Legatul George Hamsea*, întemeiat, în 27 Iunie 1914, cu suma de cor. 100 dăruită de parohul *George Hamsea*, de învățătorii *Aron Pușcariu* și *Ioan Ganea* și de cassarul *I. G. Teacă*, toți din Brețcu. Scopul: Ajutorarea copiilor săraci din Brețcu aplicați la meserii. La 31 Dec. 1917 a avut:

a) în libel «Albina» Cor. 51:12
b) anticipație în prețul casei . . . 153:40
Cor. 204:52

26. *Legatul Ilarie Chendi*, întemeiat, la 7 Iulie 1914, cu suma de cor. 20, dăruită de protopresbiterul *Ioan Bercan* din Coahalm, cu prilejul împlinirii unui an dela moartea mult regretatului scriitor *Ilarie Chendi* și intru eternizarea memoriei lui. Scopul: Ajutorarea copiilor săraci din Dârlos (locul natal al lui Chendi) aplicați la meserii. La 31 Dec. 1917 a avut:

în libel «Albina» Cor. 67:05
Cor. 67:05

27. *Legatul Luca Dușe*, întemeiat, în 5 Mai 1915, cu suma de 100 cor., dăruită de *Maria Dușe n. Imbăruș*, cu prilejul morții soțului său Luca Dușe, măestru cojocar, și intru eternizarea memoriei lui. Scopul: Ajutorarea copiilor săraci din Șuramare aplicați la meserii. La 31 Decemvrie 1917 a avut:

a) în libel «Albina» Cor. 13:82
b) una obligațiune de război . . . 100:—
Cor. 113:82

28. *Legatul protopresbiterul Alexandru Tordășianu*, întemeiat, la 3 Ianuarie 1916, de prezidentul *Victor Tordășianu* cu suma de cor. 100, dăruită intru eternizarea memoriei mult regretatului său unchiu *Alexandru Tordășianu*, fost protopresbiter în Alba-Iulia. Scopul: Ajutorarea copiilor săraci din Alba-Iulia-oraș aplicați la meserii. La 31 Decemvrie 1917 a avut:

a) în libel «Albina» Cor. 40:33
b) una obligație de război . . . 100:—
Cor. 140:33

29. *Legatul maiorul Gligorie Iovescu*, întemeiat, la 3 Ianuarie 1916, cu suma de 100 cor., dăruită de *Eugenia Tordășianu n. Iovescu*, profesoară, cu prilejul împlinirii anului al 5-lea dela moartea iubitului său frate maiorul *Gligorie Iovescu*, înmormântat în cimiterul militar din Sibiu, și intru eternizarea memoriei lui. *Nemângăiatul tată al lui Gligorie*, domnul *Paul Iovescu*, funcț. pens., a adaus la suma legată de 100 cor., încă 100 cor. Scopul: Ajutorarea copiilor săraci din parohia Sibiu Suburbii *Iosefin*, aplicați la meserii. La 31 Decemvrie 1917 a avut:

a) în libel «Albina» Cor. 52:94
b) 1 scris fonc. Ung. Agrarbank . . . 200:—
Cor. 252:94

(Va urma)

Victor Tordășianu,
prezident.

Teatre în Sibiu

Teatrul orașului. Director: *Leo Bauer*. Joi, în 27 Iunie: *Die schwebende Jungfrau*, farsă, a treia oară.

Vineri: *Menschenfreunde*, dramă nouă scrisă de celebrul poet liric *Ricard Demmel*. Inceputul la: 7½ ore seara.

Teatru cinematograf. *Apollo*, Strada Schewis. Directoare: *D-na Emil Tóth*.

Joi: *Incredere sgduiță*, piesă în 3 acte, cu *Henny Porten*.

Vineri: *Blăstemul familiei*, dramă. În toată seara se dau suplimente.

Inceputul la: 7 și 9 ore seara.

Nr. 124/1918.

(134) 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea catedrelor vacante la școalele centrale române gr.-or. din Brașov se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

a) La gimnaziu și școala reală

sunt libere următoarele catedre:

1. Română-Maghiară.
2. Maghiară-Germană.
3. Română-Germană.
4. Istorie-Latină.
5. Matematică-Fizică.
6. Franceză-Germană.

La catedrele de limbi se admite și altă combinațiune.

b) La școala comercială.

1. Matematică Aritmetică-comercială-Fizică.

c) La școala primară

sunt vacante două posturi de învățători.

Concurenții vor înainta petițiile la Eforia școlară însoțite de următoarele documente:

1. Carte de botez, care să dovedească, că și de prezent sunt români de religia greco-orientală.
2. Atestat de moralitate și conduită politică.
3. Certificat medical, că sunt deplini sănătoși.
4. Revers, că se vor supune întru toate legilor și dispozițiilor forurilor noastre bisericești și școlare și regulamentelor în vigoare prezente și viitoare și se obligă a propune la ori ce școală de sub administrațiunea Eforiei.
5. La concursurile de profesori gimnaziali vor alătura diploma de profesori cerută de Art. de lege XXX. din 1883, sau cel puțin certificat despre examenul fundamental.
6. La concursul pentru școala comercială se va alătura certificat de calificățiune, conform regulamentului ministerial emis cu ordinul Nr. 44001 din 20 August 1895 sau altă calificățiune corespunzătoare.
7. La posturile de învățători concurenții vor documenta calificățiunea cu diploma de învățători și cu alte documente recomandatoare.

Beneficiile împreunate cu aceste posturi sunt:

Pentru profesori 2400 cor. salar fundamental, adăsură cvinvenale de câte 200 cor. și indemnizarea de cvartir după normele statului, dela care va mai primi și întregire de salar corespunzătoare și la timpul său penziune.

Învățătorii sunt salariați conform art. de lege XVI. din 1913 și au drept la penziune dela stat.

Remunerațiunea profesorilor și învățătorilor suplinitori se hotărăște special din caz în caz.

Eventuale dorințe ale concurenților pot fi luate în considerare numai dacă sunt arătate în petițiunea de concurs.

Brașov, din ședința Eforiei școalelor centrale române gr.-or. din Brassó-Brașov, ținută la 6/19 Iunie 1918.

Dr. Eugeniu Meșianu, Arseniu Vlaicu, v.-prezident. secretar.

Nr. 407/918

(135) 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător dela școala noastră confesională din Agârbiclu, protopresbiteratul Turda, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

Salar fundamental: 1200 cor. din repartitie, cvartir și 1/4 jug. grădină.

Reflecții să-și înainteze cererile instruite în ordine subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul indicat.

Cel ales va fi obligat a instrui elevii în cântările bisericești și a-i conduce la biserică în Dumineci și sărbători, iar pentru conducerea corului adulților va primi o remunerație specială.

Turda, 7/20 Iunie 1918.

Oficiul protopresbiteral în conțelegere cu comitetul parohial.

Jovian Murășianu, protopop.

Nr. 391/918

(136) 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățătoriu din comuna Harastăș protopresbiteratul Turda, devenit vacant prin moartea în serviciu milităresc a fostului învățător definitiv Remus Roșca, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sunt următoarele:

Salar 600 coroane din repartitia pe popor, 200 coroane dela Veneratul Consistor, iar restul de 400 coroane din cassa bisericii, solvabil în rate lunare anticipative. Cvarțir și grădină în natură.

Concurenții să-și înainteze cererile instruite conform legii în vigoare la oficiul protopresbiteral al Turzii.

Cel ales pe lângă celelalte îndatoriri este obligat a instrui elevii în cântările bisericești, a prevedea cu ei în Dumineci și sărbători cântările liturgice în biserică. Drept aceea cei care doresc a fi aleși, să se prezinte în sfânta biserică, pentru a-și arăta dexteritatea în cântări și a se face cunoșcuți poporului.

Vor fi preferiți cei ce vor putea forma cor bisericesc.

Harastăș, la 27 Mai 1918.

Oficiul parohial ort. rom.

Georgiu Murășianu paroh președinte

Ioan Rațiu notar

Vidi: **Jovian Murășianu,** protopop.

Nr. 398/1918.

(126) 2—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de cl. III Corna, în protopresbiteratul Abrudului, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunii dela stat.

Cererile de concurs instruite conform legilor în vigoare, se vor înainta subsemnatului oficiu în termenul deschis, iar concurenții pe lângă încunoștințarea subsemnatului, se vor prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a cânta, cuvânta, eventual celebra.

Abrud, 28 Mai 1918.

Oficiul protopresbiteral ort. rom. al Abrudului, în conțelegere cu comitetul parohial.

Petru Popoviciu, protopresbiter.

Nr. 394/1918.

(129) 2—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa III Bucium-Sat, tractul protopresbiteral al Abrudului, se publică concurs pentru a treia oară cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunii dela stat.

Concurenții își vor înainta cererile instruite cu documentele prescise de lege, subsemnatului oficiu în termenul deschis, și cu observarea regulamentului să se prezinte în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a cânta, cuvânta sau a servi sf. Liturgie și a face cunoștință cu poporul.

Abrud, la 25 Mai 1918.

Oficiul protopresbiteral ort. rom. al Abrudului în conțelegere cu comitetul parohial.

Petru Popoviciu, protopresbiter.

Nr. 196/1918.

(131) 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia Inuri (cl. II) se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele cu întregirea prescise dela stat sunt conform datelor din coala B.

Cererile de concurs se vor înainta la subsemnatul oficiu, în termenul sus indicat, în care timp concurenții, — pe lângă observarea restricțiunilor regulamentare, — se vor prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a cânta și predica, eventual a celebra.

Alba-Iulia, 23 Mai 1918.

Oficiul protopresbiteral ort. rom. al tractului Alba-Iulia, în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Teculescu, protopresbiter.

Nr. 196/1918.

(127) 2—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de cl. III Vința, din protopresbiteratul Lupșa, devenită vacantă prin moartea parohului Teodor Nicoară, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Concursurile înzestrate cu documentele recerute sunt a se înainta subscrisului oficiu protopresbiteral în termenul deschis, iar concurenții, — cu observarea presciselor regulamentului pentru parohii, — se pot înfățișa înaintea alegătorilor spre a cânta, resp. a oficia și cuvânta, și a face cunoștință și cu poporul.

Ofenbaia — Aranyosbánya, la 28 Mai 1918.

Oficiul protopresbiteral ort. rom. al Lupșei, în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Vasile Gan, protopresbiter.

Nr. 63/II/1918.

(128) 2—3

Concurs repetit.

Pentru alegerea de capelan cu drept de succesiune în parohia de cl. III Carburar, (Kővárfűred), din protopresbiteratul Cetății de peatră, pe lângă neputinciosul paroh Ioan Ciocăș, la ordinul consistorial din 16 Ianuarie a. c. Nr. 165/1918 Bis., se publică concurs cu termen de 45 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele capelanului vor fi jumătate din venitele parohiei cuprinse în coala B. de congrua.

Concurenții să-și înainteze rugărilor provăzute cu documentele necesare subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul fixat și pe lângă observarea restricțiilor normelor din vigoare să se prezinte în vreo Duminecă sau sărbătoare poporului în biserică din Carburar.

Magyarlăpos — Lăpușul-unguresc, la 17/30 Mai 1918.

Oficiul protopresbiteral ort. rom. al tractului Cetatea de peatră în conțelegere cu comitetul parohial din Carburar.

Andrei Ludu, protopop.

Nr. 598/1918.

(130) 2—3

Concurs repetit.

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a Bahnea, cu filia Bernade, din protopresbiteratul Târnavei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sunt cele fasonate în coala B. și congrua dela stat.

Concurenții să-și aștearnă cererile instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral, având să se prezinte cu prealabila încuviințare a oficiului protopresbiteral în vreo Duminecă sau sărbătoare în biserică spre a cânta, celebra și cuvânta.

Cetatea-de-baltă (Küküllővár), la 28 Mai 1918.

Oficiul protopresbiteral ort. rom. al tractului Târnava.

Nicolae Todoran, protopop.

M. Z. 1500/1918 IV.

(125) 2—2

Concurs.

La magistratul orașului liber re-gesc Szászsebes e a se ocupa postul de contabil orășenesc devenit vacant pentru restul ciclului prezent.

Acest post e împreunat cu salar fundamental anual de 2600 cor., cinci adause de serviciu de câte 300 cor. și relut de locuință de 600 cor.

Dela concurenții la acest post se cere calificățiunea prescise în §. 17 al art. de lege I din 1883; rugărilor în scris sunt a se înainta subscrisului magistrat orășenesc până la 25 Iunie a. c.

La rugarea de concurs e a se aclude documentul de calificățiune și atestatul de serviciu din timpul din urmă.

Szászsebes, la 7 Iunie 1918.

Magistratul orășenesc.

Nr. 243/918

(124) 2—3

Concurs.

Pentru posul de capelan, încuviințat prin decisiunea Preaveneratului Consistor Arhidiecezan Nr. 2624 B din 1918, în parohia Făgăraș, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. 200 coroane din fundațiuni.
2. 200 coroane dela parohie.
3. Locuință sau chiria dela casa bisericii Nr. 5.
4. Venitele jumătate din parohie, și când slujește în Dumineci și sărbători jumătate din venitele dela liturgie și eventual dela alte servicii.
5. Ajutor din suma dela stat acordată capelanilor.
6. Concurenții au a-și înainta cererile provăzute cu documentele recerute subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Făgăraș, în 4 Martie 1918.

Oficiul protopresbiteral ort. rom. al tractului Făgăraș în conțelegere cu comitetul parohial.

Nicolae Borzea, protopop.

Puterea cenzurei

nu poate supri-mă
știrea: că
dra
și crema
Diana
sânt
cele mai excelente
mijloace de frumusețe.

Doză de probă 3—K

Doză mare... 6—K

De vânzare pretutindeni!

Aviz.

Am onoare a recomanda cu toată căldura P. T. Public restaurantul meu de pe promenada Bretter, cunoscut sub numele:

„Bretterbierhalle“

cu o comoadă verandă; ca cel mai plăcut loc de convenire al intelectualilor români. Bucătărie ieftină și de prima clasă, vinuri de soi din ținutul Târnavei de cele mai renumite și curat manipulate; zilnic bere proaspătă de Cluj și în fiecare seară concert tează cea dintâi muzică de țigani din Sibiu.

Pentru binevoitorul concurs al onoratalui public se roagă:

2—50 (133)

Anton Iosef Fark.